

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Vén Gergely, vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2021.5.1

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzési törvény és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

A Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontja alkalmazásában az ott hivatkozott építési beruházások megvalósításához műszaki szempontból kapcsolódó tervezői és mérnöki, valamint beruházás lebonyolítói szolgáltatások értendők-e olyan szolgáltatás megrendelése alatt, amely a Kbt. 5. § (2) bekezdés a) vagy b) pont szerinti építési beruházáshoz kapcsolódik?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontja szerinti szolgáltatásnak minősül minden olyan tevékenység, ami a Kbt. 5. § (2) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott építési beruházáshoz kapcsolódik, így a tervezői és mérnöki, valamint beruházás lebonyolítói szolgáltatások is, de az érintett tevékenységek köre nem szűkíthető le ezekre.

A Kbt. 5. § (2) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„(2) A támogatásból megvalósuló beszerzés vonatkozásában közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett

az az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó szervezet vagy személy, amelynek uniós közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzését többségi részben, uniós értékhatárokat el nem érő, de a nemzeti közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzését 75%-ot meghaladó mértékben az (1) bekezdésben meghatározott egy vagy több szervezet vagy személy közvetlenül támogatja, feltéve, hogy a beszerzés tárgya

a) olyan építési beruházás, amely az 1. melléklet szerinti mélyépítési tevékenységet foglal magában,

b) olyan építési beruházás, amely kórház, sportlétesítmény, szabadidős és szórakoztató létesítmény, iskola, felsőoktatási épület vagy közigazgatási rendeltetésű épület építési munkáit foglalja magában, vagy

c) olyan szolgáltatás megrendelése, amely az a) vagy a b) pont szerinti építési beruházáshoz kapcsolódik.”

A Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontjában nincsen meghatározva, hogy magának a szolgáltatásnak mi lehet a tárgya, ennek megfelelően az bármilyen tevékenység lehet. A szolgáltatásmegrendelés Kbt. hatálya alá tartozásának megítélése körében a döntő szempont alapvetően nem a szolgáltatás tárgya, hanem az építési beruházáshoz való kapcsolódása. A tervezői, a mérnöki, valamint beruházás lebonyolítói szolgáltatások jellemzően olyan szolgáltatások, amelyek egy építési beruházáshoz kapcsolódnak, és amennyiben ezek az építési beruházások a Kbt. 5. § (2) bekezdés a) vagy b) pontjának a hatálya alá tartoznak, és a szolgáltatások tekintetében a Kbt. 5. § (2) bekezdésében meghatározott többi feltétel is fennáll, akkor közbeszerzési eljárást kell lefolytatni megrendelésükre. Azonban potenciálisan a Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontjának hatálya alá eső szolgáltatások köre nem korlátozódik erre a három tárgyra.

2. kérdés

Az ajánlatkérő a fenntartásában működő sportiskola tervezett felújítása kapcsán tervezési szolgáltatást kíván beszerezni, mely tervezési program az alábbi részeket tartalmazza:

1. Oktatási szárny, tornacsarnok és a tornacsarnokhoz kapcsolódó kiszolgáló létesítmények épületen belüli részének korszerűsítésére vonatkozó tervezési feladatok;
2. Energetikai és gépészeti korszerűsítésére vonatkozó tervezési feladatok;
3. Épületen kívüli terek, udvarok, sportpálya korszerűsítésére vonatkozó tervezési feladatok;
4. Tervezési feladatok dokumentálása a meglévő állapothoz igazodva.

A tervezési szolgáltatással érintett épület és egyéb terek, udvarok, sportpálya az ingatlannyilvántartásban ugyanazon helyrajzi számon vannak nyilvántartva.

A tervezési szolgáltatás nettó becsült értéke: 50 – 51 millió forint.

A megjelölt tervezési szolgáltatásokat az Ajánlatkérő együttesen kívánja beszerezni.

A sportiskola felújítása magában foglalja az ahhoz tartozó sportpályák, sportlétesítmények felújítását is, magának az intézménynek a célja és funkciója a sporttevékenység gyakorlásának biztosítása a tanulók számára, mely az épületet érintő felújítás esetében egyszersmind magában foglalja az épülethez tartozó udvaron található sportpályák és sportlétesítmények felújítását.

A fentiek szerinti tervezési szolgáltatás egészére alkalmazható-e a Kbt. 111. § r) és s) pontjában meghatározott kivételi kör, amennyiben azokat az ajánlatkérő együttesen kívánja beszerezni és a részekre bontás tilalmára figyelemmel meghatározott becsült érték nem éri el az uniós értékhatárt?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint ezek a szolgáltatások a részekre bontás tilalmának a hatálya alá esnek, és tekintettel arra, hogy a becsült érték így sem éri el az uniós értékhatárt, ezért az 1. és a 2. pontban meghatározott feladat feltehetően a Kbt. 111. § r) pontjának a hatálya alá esik, a 4. pontban meghatározott feladat esetében a Kbt. 111. § s) pontjának hatálya alá tartozás vizsgálendő, a 3. pontban meghatározott feladat esetében további differenciálás és vizsgálat szükséges annak eldöntéséhez, hogy a Kbt. 111. § r) pontjának a hatálya alá tartozik-e.

A 2021. január 1-től hatályos Kbt. 111. § r) és s) pontja az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„E törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő

r) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény szerinti épületre vonatkozó építészeti-műszaki tervezési szolgáltatás, belsőépítészeti tervezési szolgáltatás, településtervezési vagy tájrendezési tervezési szolgáltatás megrendelésére – az ezekhez kapcsolódó szakági és az épület rendeltetésszerű használatához szükséges tervezési tevékenységekre kizárólag akkor, ha annak megrendelésére építészeti, belsőépítészeti, településtervezési vagy tájrendezési tervezéssel együttesen, ugyanazon tervezett építési beruházás tekintetében kerül sor;

s) a 71241000-9, 71242000-6, 71244000-0, 71246000-4, 71247000-1 CPV kódok által meghatározott szolgáltatásokra, feltéve, hogy a szolgáltatás megrendelésére az r) pontban meghatározott tervezési szolgáltatással együttesen, ugyanazon építési beruházás tekintetében kerül sor;”

Az épület fogalmát az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 2. § 10. pontja határozza meg, mely szerint:

„Épület: jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építmény, amely szerkezeteivel részben vagy egészben teret, helyiséget vagy ezek együttesét zárja körül meghatározott rendeltetés vagy rendeltetésével összefüggő tevékenység, avagy rendszeres munkavégzés, illetve tárolás céljából.”

A bemutatott tervezési feladatok közül az 1. pontban (oktatási szárny, tornacsarnok és a tornacsarnokhoz kapcsolódó kiszolgáló létesítmények épületen belüli részének korszerűsítésére vonatkozó tervezési feladatok) meghatározottak valószínűsíthetően épületre vonatkozó építészeti-műszaki tervezési szolgáltatásnak minősülnek, a 2. (energetikai és gépészeti korszerűsítésére vonatkozó tervezési feladatok) pedig valószínűleg az adott épülethez kapcsolódó szakági és az épület rendeltetésszerű használatához szükséges tervezési tevékenységeknek minősül, ekként a Kbt. 111. § r) pontjának a hatálya alá tartoznak.

Tekintettel arra, hogy az épület Étv.-ben meghatározott fogalmának valószínűleg nem feleltethetőek meg a 3.

feladat szerinti épületen kívüli terek, udvarok, sportpályák, ezért az ezek tervezésére irányuló tevékenységek további vizsgálatot igényelnek. A 2021. január 1-től hatályos Kbt. 111. § r) pontjához fűzött jogalkotói indokolás az alábbiakat tartalmazza:

„A 111. § r) pontjának alkalmazása jelenleg nehézségekbe ütközik az olyan magasépítési tervezési munka esetében, amely kis értékben akadálymentesítési, járdaépítési vagy parkolóépítési tervezési munkát is tartalmaz, tekintettel arra, hogy azok nem feltétlenül minősíthetők szakági terveknek. Így a módosítás a kivételt az épületek rendeltetésszerű használatához szükséges más tervezési szolgáltatásokra is kiterjeszti az említett munkák megrendelésének megkönnyítése érdekében.”

A Kbt. 111. § r) pontjában említett kivétel az épület rendeltetésszerű használatához kapcsolódik, amelyet – a Kbt. hatálya alóli kivétel voltából következően – szűken kell értelmezni. A tervezésnek elsősorban az érintett épület műszaki használhatóságát kell szolgálnia. A sportiskola, mint intézmény használatához valószínűleg a 3. pontban meghatározott tervezési feladatok szükségesek, azonban magának az iskola-épületnek épületkénti funkcionálásához nem biztos, hogy valamennyi feltétlenül szükséges, a Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivételi kör pedig csak ez utóbbiakhoz kapcsolódhat. A 3. pont körében tehát további differenciálásra és vizsgálatra van szükség annak megítéléséhez, hogy az azon belüli egyes részmunkák (épületen kívüli terek, udvarok, sportpálya tervezése) miképpen kapcsolódnak a sportiskola épületének használhatóságához, és ezen vizsgálat eredményeként dönthető el, hogy az egyes rész-feladatok a Kbt. 111. § r) pontjának a hatálya alá tartoznak-e vagy sem.

A 4. pontban említett „tervezési feladatok dokumentálása a meglevő állapothoz igazodva” kapcsán nem egészen világos, hogy milyen szolgáltatás megrendeléséről van szó. Az egyértelmű, hogy nem a tervezésről magáról, így a Kbt. 111. § r) pontjának hatálya alá tartozás ezzel nem hozható összefüggésbe. A Kbt. 111. § s) pontjában nem a tervezési, hanem az építési beruházásokhoz tartozó egyéb kiegészítő szolgáltatások (71241000-9 Megvalósíthatósági tanulmány, tanácsadó szolgáltatás, elemzés; 71242000-6 Projekt- és tervelőkészítés, költségbecslés; 71244000-0 Költségszá-

mítás, költségfelügyelet; 71246000-4 Építkezéshez szükséges mennyiségek meghatározása és jegyzékbe vétele; 71247000-1 Építési munka felügyelete) kerülnek felsorolásra. Ami a 4. pontban megnevezett tevékenységgel esetleg összefüggésbe hozható, az a 71242000-6 Projekt- és tervelőkészítés, költségbecslés CPV-kóddal leírt tevékenység. A megadott adatok alapján nem megítélhető, hogy ez megfelel-e a kivételi körben meghatározottaknak. Amennyiben igen, akkor ez a tevékenység is a kivételi körbe tartozik.

A levelében említett tevékenységeket összekapcsolja, műszaki-gazdasági funkcionális egységüket megalapozza, hogy egyazon építményhez (épületkomplexumhoz) – jelen esetben a sportiskola épületéhez és a hozzá kapcsolódó terekhez, udvarokhoz, sportpályához – kapcsolódni, az általuk érintett kivitelezési feladatok valószínűleg műszaki-gazdasági funkcionális egységet képeznek (lásd a Közbeszerzési Hatóság-Miniszterelnökség-EUTAF-Megyei Jogú Városok Szövetsége közös Példatárának 4. pontját <https://bit.ly/3htxoyq>)

A Közbeszerzések Tanácsának útmutatója a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában (K.É. 2017. évi 95. szám; 2017. június 9.) ezzel összefüggésben hivatkozik az Európai Unió Bíróságának a C-574/10. sz. ügyben hozott ítéletére, amely a több szakaszra bontott tervezői és mérnöki szolgáltatások egységét arra tekintettel mondta ki, hogy azok egy építési beruházás megvalósításához kapcsolódtak és ugyanolyan tartalmú szolgáltatások voltak.

A fentiek következtében – amennyiben azok vonatkozásában a Kbt. 111. § r), illetve s) pont szerinti kivételi kör fennállása nem állapítható meg – valószínűsíthető, hogy a 3. és a 4. pontban szereplő feladatok tekintetében a szerződés megkötéséhez közbeszerzési eljárás lefolytatása szükséges a részekre bontás tilalmára tekintettel megállapított becsült érték alapján, mivel a Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivétel hatálya alá tartozás csak az érintett szerződéseket mentesíti a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól, a kivételi körön kívül eső szerződéseket nem, továbbá a becsült érték számításánál a kivételi kör hatálya alá eső beszerzések értéke a részekre bontás tilalmának Kbt. 19. § (3) bekezdése szerinti fennállása esetén ezen szerződések becsült értékét növeli.

3. kérdés

Egy élelmiszer-beszerezés során az egyik ajánlattevő az egyik költségsorában aránytalanul alacsony egységárú tételt szerepeltetett. Az árindokolásában az ajánlattevő a beszállító erre vonatkozó igazolását mellékelve akként nyilatkozott, hogy a beszállítótól az adott terméket olyan alacsony áron áll módjában megvásárolni, amely lehetővé teszi, hogy még ezen a rendkívül alacsony áron is teljesíteni tudja a szerződést. Az ajánlattevő ezzel kapcsolatosan akként nyilatkozott, hogy a beszállítóval évek óta fennálló töretlen üzleti kapcsolatában olyan kedvezményekre tett szert, amely lehetővé teszi, hogy az érintett termékhez az adott áron hozzájusson, amely fedezetet biztosít a felmerülő közterhekre, költségekre és a haszonra is.

A fentiekre tekintettel elfogadható-e az ajánlattevő indokolása akkor is, ha az a piaci viszonyokhoz képest rendkívül alacsony, ugyanakkor a beszerzési árhoz képest viszonyítva igazoltan reális a vállalása?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a Kbt. 72. §-a szerint megfelelően indokolt, alátámasztott és igazolt ajánlati ár esetén az ajánlatot az ajánlatkérő nem nyilváníthatja a Kbt. 72. § (3) bekezdése és a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelenné.

A Kbt. 72. § (3) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.”

A fenti rendelkezés szerint aránytalanul alacsony ár miatt csak akkor nyilvánítható az ajánlat érvénytelenné, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető. Ennek megítélésében nem játszhat szerepet az, hogy az ár adott esetben akár nagymértékben eltér a piacon hasonló termékért, szolgáltatásért rendszerint kért szokásos ellenszolgáltatástól. Amennyiben tehát az

ajánlattevő le tudja vezetni az árának a megalapozottságát, a beszerzési árát továbbá igazolni tudja, akkor az ajánlatkérőnek nincsen oka – és egyúttal lehetősége – ezen okból érvénytelenné nyilvánítani az ajánlatot. Jelen esetben az érintett ajánlattevő fenti nyilatkozata igazolhatja a megajánlás megalapozottságát.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján akkor van helye aránytalanul alacsony ár valamely eleme miatt indokláskérésnek, ha az ajánlati ár vagy annak valamely értékelés alá eső eleme aránytalanul alacsony.

4. kérdés

A Kbt. 2021. február 1-én hatályba lépett 114. § (6a) bekezdésére és a már jelenleg is hatályos a személy- és vagyónvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvmt.) 72/B. §-ára figyelemmel köteles-e az ajánlatkérő a Kbt. 72. §-a szerinti árindokolást kérni?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az Szvmt. 72/B. § (1) bekezdésére figyelemmel az ajánlatkérő nemzeti rezsimben is köteles árindokolást kérni.

A 2021. február 1-től hatályos Kbt. 114. § (6a) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az ajánlatkérő nem köteles az aránytalanul alacsony ár és egyéb aránytalan vállalások vizsgálatára. Az ajánlatkérő a 73. § (2) bekezdését nem köteles alkalmazni, annak alapján azonban csak akkor nyilváníthat egy ajánlatot érvénytelennek, ha a 72. §-ban foglaltaknak megfelelően járt el.”

Az Szvmt 72/B. §-a az alábbiakat tartalmazza:

„(1) Ha az

a) 1. § (2) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott, valamint

b) 1. § (2) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott tevékenységek szervezésével és irányításával összefüggő

tevékenységre (a továbbiakban együtt: vagyónvédelmi szolgáltatási tevékenység) irányuló közbeszerzési eljárásban a rezsioradíj mértéke a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 76. §-a szerint önállóan értékelésre kerül, aránytalanul alacsony árajánlatnak minősül, és köteles az ajánlatkérő a Kbt. 72. §-a szerint indokolást kérni, ha az ajánlattevő

által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb a Kormány rendeletében megállapított minimális vagyónvédelmi szolgáltatási rezsioradíj mértékénél.

(2) Az (1) bekezdésen kívüli esetekben az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti indokolás kérése keretében köteles arra vonatkozóan is tájékoztatást kérni, hogy az aránytalanul alacsony árát benyújtó ajánlattevő ajánlatában milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe.”

Egyrészt a Kbt. 114. § (6a) bekezdése nem tiltja meg az árindokolás-kérést, csupán felmenti az ajánlatkérőt az általános indokoláskérési kötelezettség alól a Kbt. Harmadik részének hatálya alá tartozó eljárásokban. Az Szvmt. azonban egy különleges helyzetben rendeli el az indokoláskérési kötelezettséget, amely kötelezettség alól az Szvmt. akkor sem menti fel az ajánlatkérőt, ha az eljárás a Kbt. Harmadik részének a hatálya alá tartozik. A Kbt. 114. § (6a) bekezdése szerint az ajánlatkérő nem köteles az aránytalanul alacsony ár vizsgálatára, míg az Szvmt. 72/B. § (1) bekezdése szerint a rezsioradíjat el nem érő ajánlat minden vizsgálat nélkül aránytalanul alacsonynak minősül. A Kbt. 114. § (6a) bekezdése annak vizsgálatának kötelezettsége alól menti fel az ajánlatkérőt, hogy az ajánlati ár aránytalanul alacsony-e, így a Kbt. 72. §-a szerinti, ezen vizsgálat eredményétől függően kialakuló indokoláskérési kötelezettség sem állhat fenn. Míg az Szvmt. 72/B. § (1) bekezdése azáltal, hogy maga állapítja meg az ajánlati ár alacsony voltát, nem pedig az ajánlatkérő vizsgálata, egyúttal az indokoláskérési kötelezettség beállítását is jelenti. Ebből következően a két jogszabályhely között nincs kollízió. Fontos megjegyezni e körben, hogy az őrzés-védelmi szolgáltatások a Kbt. 3. melléklete szerinti szociális és egyéb szolgáltatások körébe tartoznak, és ekként a Kbt. 21. § (2) bekezdése értelmében a Kbt. Harmadik részét alkalmazva kell eljárni a rájuk irányuló közbeszerzési eljárás lefolytatása során, akkor is, ha a becsült értékük az uniós értékhatárt meghaladja. Az Szvmt. 72/B. § (1) bekezdését létrehozó jogalkotói szándék ellen hatna, ha nem maradna kötelező ebben az esetben az árindokolás-kérés.

Az Szvmt. 72/B. § (2) bekezdése vonatkozik a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti árindokolás-kérés általános esetére. Ebben az esetben – mivel a jogalkotó nem határoz meg e körben olyan körülményt, amelynél fogva az ajánlati ár vagy annak valamely eleme automatikusan

aránytalanul alacsonynak minősül – a Kbt. 114. § (6a) bekezdésének előírásai érvényesülnek, tehát az ajánlatkérő nem köteles vizsgálni az aránytalanul alacsony árát és ez alapján árindokolást kérni. Természetesen abban az esetben, ha az ajánlatkérő él a Kbt. 114. § (6a) bekezdése alapján is nyitva álló lehetőséggel, és mégis vizsgálja azt, hogy az ajánlati ár aránytalanul alacsony-e, és azt állapítja meg, hogy aránytalanul alacsony, akkor köteles árindokolást kérni, és az Szvmt 72/B. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a rezsioradíjról is tájékoztatást kell kérni.

5. kérdés

Az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban előírhatja-e, hogy minden, az őrzés-védelmi minimális rezsioradíjat el nem érő értékű megajánlást tartalmazó ajánlatot érvénytelennek nyilvánít?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint ilyen kikötés jogszerűen nem tehető.

A Kbt. 77. § (1) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az ajánlatkérő az ellenszolgáltatást vagy költséget tartalmazó értékelési szemponton vagy alszemponton kívüli értékelési szempontokkal (alszempontokkal) összefüggő ajánlati elemmel kapcsolatban az eljárást megindító felhívásban jogosult meghatározni az adott ajánlati elem azon legkedvezőbb szintjét, amelyre és az annál még kedvezőbb vállalásokra egyaránt az értékelési ponthatár felső határával azonos számú pontot ad. Az ajánlatkérő bármely szempont tekintetében jogosult meghatározni olyan elvárást, amelynél kedvezőtlenebb az adott ajánlati elem nem lehet.”

A fentiekre tekintettel egyrészt az ajánlatkérő csak az ellenszolgáltatást vagy költséget tartalmazó értékelési szemponton vagy alszemponton kívüli értékelési szempont esetén jogosult meghatározni a legkedvezőbb megajánlás mértékét, és ennek túllépése sem járhat az ajánlat érvénytelenségével. Másrészt, ami érvénytelenséggel járhat, az az ajánlatkérő által meghatározott legkedvezőtlenebb megajánlás túllépése, amely az ellenszolgáltatást tartalmazó megajánlás esetén is alkalmazható. Ez azonban nem vonatkozhat a rezsioradíjat el nem érő megajánlásra, hiszen az az ajánlatkérő szempontjából kedvezőbbnek számít. Az alacsony rezsio-

óradíj, illetve általában az alacsony értékű megajánlások esetén a Kbt. 72. §-a szerinti vizsgálatot kell lefolytatni.

Megjegyzendő, hogy a Kbt. 76. § (4) bekezdése szerint a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszer alkalmazható úgy is, hogy az abban szereplő ár vagy költség elemet az ajánlatkérő egy rögzített értéken megadja, és az ajánlattevők az egyéb értékelési szempontok tekintetében versenyeznek egymással. Amennyiben az ajánlatkérőnek az a szándéka, hogy mindenképpen a rezsióradíjat legalább elérő mértékű megajánlást tartalmazó ajánlatokat kapjon, ez a módszer lehet célra-vezető.

6. kérdés

Az ajánlatkérő az ajánlati kötöttséget egy közbeszerzési eljárásban 30 napon határozta meg. Az ajánlatok elbírálásáról készült összegezést az ajánlattevők részére az ajánlati kötöttség 28. napján küldte meg, azonban az összegezés megküldését követően érkezett előzetes vitarendezés alapján a nyertes ajánlattevő ajánlatát érvénytelenné nyilvánítja az összegezés megküldését követő 3. napon. Amennyiben az ajánlatkérő az összegezés megküldését követően a nyertes ajánlattevő ajánlatát előzetes vitarendezési kérelem nyomán érvénytelenné nyilvánítja, jogosult-e az ajánlati kötöttség lejártá után bírálatot végezni azon ajánlattevők vonatkozásában, akiknek az ajánlati kötöttsége lejárt?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint ilyen esetben az ajánlatkérő jogosult olyan ajánlattevők vonatkozásában is bírálati cselekményeket végezni, akiknek az ajánlati kötöttsége lejárt.

A Kbt. 80. § (4) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelem megérkezésétől számított három munkanapon belül akkor is jogosult egy alkalommal az ajánlattevőket vagy a részvételre jelentkezőket három munkanapos határidővel hiánypótlás [71. §], felvilágosítás [71. §], számításihiba-javítás [71. §] vagy indokolás [72. §] benyújtására felhívni, ha az eljárás szabályai szerint erre már nem lenne lehetőség, ha az eljárásban történt törvénysértés ezen eljárási cselekmények útján orvosolható. Ebben az esetben az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelem benyújtásáról a hiánypótlási felhívás, a felvilágosítás, számítási hiba javítás vagy indokolás kérésének megküldésével egyidejűleg, míg a kérelemre

adott válaszáról a kérelem megérkezésétől számított hét munkanapon belül tájékoztatja a kérelmezőt és az ajánlattevőket vagy a részvételre jelentkezőket.”

Ezeknek a cselekményeknek az elvégzésére az ajánlatkérő akkor is jogosult, ha az eljárás szabályai szerint erre már nem lenne lehetőség. Ebbe beletartozik az is, hogy a nyertesén kívül a többi ajánlattevő ajánlati kötöttsége már főszabály szerint nem állna fenn, ez a rendelkezés lehetővé teszi a hiánypótlásra, felvilágosításra, számítási hiba javításra, indokolásra történő felhívásukat, illetve azt, hogy ezeket ők jogszerűen teljesíthessék. Fontos korlátja ennek a rendelkezésnek, hogy az ajánlatkérő ilyen cselekményeket csak azon ajánlattevők tekintetében végezhet, amelyek korábban a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásait benyújtották. A Kbt. 69. § (4) bekezdésére ugyanis a Kbt. 80. § (4) bekezdése nem hivatkozik, holott egy olyan ajánlatkérőnek, amelyet nyertesnek kíván az ajánlatkérő kihirdetni, a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásainak is rendelkezésre kell állnia. Ezért ilyenkor a Kbt. 71. § szerinti hiánypótlás, felvilágosítás, számításihiba-javítás, Kbt. 72. §-a szerinti indokolás útján nem orvosolható a jogsértés, tehát ezek alkalmazására nincs mód.

7. kérdés

A 6. kérdésben bemutatott tényállás mellett felkérheti-e az ajánlatkérő az ajánlattevőket arra, hogy a már lejárt (befejezett) ajánlati kötöttségüket újítsák meg további 60 nappal vagy köteles eredménytelenné nyilvánítani az eljárást?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a Kbt. 79. § (4) bekezdésére és a Kbt. 80. § (4) bekezdésére tekintettel az ajánlattevők ajánlati kötöttségének meghosszabbítása nem szükséges, az új, módosított összegezés megküldése következtében pedig – az új nyertes tekintetében – 30 vagy 60 nappal a törvény erejénél fogva fennáll az (esetlegesen új) nyertes ajánlattevő ajánlati kötöttsége.

A Kbt. 80. § (4) bekezdése lehetővé teszi azt, hogy az ajánlatkérő olyan ajánlattevőkkel is végezessen bizonyos bírálati cselekményeket, amelyeknek az ajánlati kötöttsége lejárt (lásd az előző kérdésre adott választ). Ennek következtében az ajánlati kötöttség meghosszabbítására nincs szükség.

A Kbt. 79. § (4) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az ajánlatkérő az írásbeli összegezést az ajánlattevők részére történő megküldésétől számított huszadik napig, a részvételi szakaszcsoportról készült összegezés esetén az ajánlattételi határidő lejártáig jogosult módosítani, szükség esetén az érvénytelenségről szóló tájékoztatást visszavonni, továbbá a már megkötött szerződéstől elállni, illetve ha az eredeti állapot nem állítható helyre, a szerződést azonnali hatállyal felmondani, ha az eredmény megküldését követően észleli, hogy az eredmény (eredménytelenség) jogszabálysértő volt és a módosítás a jogszabálysértést orvosolja. Ha a módosítás során az ajánlatkérő a részvételi jelentkezés érvénytelenségéről szóló tájékoztatást visszavonja, új ajánlattételi határidő kitűzésével jogosult a részvételre jelentkezőnek ajánlattételi felhívást küldeni. Az ajánlatkérő a módosított írásbeli összegezést köteles haladéktalanul, egyidejűleg az összes ajánlattevőnek megküldeni.”

Az összegezés módosítása gyakorlatilag azt jelenti, hogy az ajánlatkérő egy új összegezést ad ki, erre tekintettel az összegezés módosítása esetén a nyertes ajánlattevő, illetve adott esetben a következő legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő ajánlati kötöttsége a Kbt. 131. § (5) bekezdése szerint az új összegezés megküldése napjától számított harminc – építési beruházás esetén hatvan – napig tart.

A Kbt. 79. § (4) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy az ajánlatkérő az összegezést módosítsa, és az érvénytelenségről szóló tájékoztatást visszavonja. A módosítás lényege, hogy az összegezés tartalma olyan módon változzon meg, hogy az a jogszabálysértést orvosolja, a jogszabálysértő tartalmú összegezés helyett az ajánlatkérő egy jogszerű összegezést bocsásson ki. Amennyiben az ajánlatkérő jogszerűen nyilvánított érvénytelenné egy ajánlatot, akkor ezen ajánlat tekintetében az ajánlati kötöttség megszűnéséről szóló megállapítás is téves, és a módosítás következtében az a megállapítás a helyes, hogy az ajánlati kötöttség az adott ajánlat tekintetében valójában fennáll, és így a módosított összegezésnek köszönhetően jogszerűen hosszabbodik meg további 30 vagy 60 nappal. Annak kiderítéséhez pedig, hogy fennáll-e az érintett ajánlattevő ajánlati kötöttsége (azaz jogszerűtlenül lett-e érvénytelenné nyilvánítva az ajánlat, illetve jogszerűtlenül lett-e megfosztva a nyertes ajánlattevői pozíciótól) az eszközt a Kbt. 80. § (4) bekezdésében meghatározott cselekmények biztosítják.

8. kérdés

A 6. kérdésben bemutatott tényállás mellett a Kbt. 70. § (2) bekezdése alkalmazható-e az ajánlati kötöttség lejártja után?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a Kbt. 70. § (2) bekezdése nem alkalmazható az ajánlati kötöttség lejártja után, azonban erre a jelen esetben nincs is szükség.

A Kbt. 70. § (2) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Ha az ajánlatkérő az elbírálást nem tudja olyan időtartam alatt elvégezni, hogy az ajánlattevőknek az eljárást lezáró döntésről való értesítésére az ajánlati kötöttség fennállása alatt sor kerüljön, felkérheti az ajánlattevőket ajánlataiknak meghatározott időpontig történő további fenntartására, az ajánlati kötöttség kiterjesztése azonban nem haladhatja meg az ajánlati kötöttség lejártának eredeti időpontjától számított hatvan napot. Ha az ajánlattevő az ajánlatkérő által megadott határidőben nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy ajánlatát az ajánlatkérő által megjelölt időpontig fenntartja. Ha valamelyik ajánlattevő az ajánlatát nem tartja fenn, az ajánlati kötöttség lejártának eredeti időpontját követően az eljárás további részében ajánlatát figyelmen kívül kell hagyni.”

A Közbeszerzési Döntőbizottság gyakorlata szerint az ajánlati kötöttség lejártát követően az ajánlatkérő nem bocsáthatja ki a Kbt. 70. § (2) bekezdése szerint az ajánlati kötöttség fenntartására vonatkozó felhívást (lásd a Közbeszerzési Döntőbizottság D.821/7/2016. sz. határozatát). Ugyanakkor azonban a Kbt.-ben meghatározott ajánlati kötöttség kógens jogintézményének keretein kívül, a közbeszerzési eljárás eredményes befejezése érdekében az ajánlatkérő és az ajánlattevők az ajánlati kötöttség fenntartására vonatkozó megállapodásukkal lehetővé tehetik a közbeszerzési szerződés megkötését (lásd a Közbeszerzési Döntőbizottság D.32/15/2019. sz. határozatának 21. pontját.). Ez a megállapodás nem tartozik a Kbt. 70. §-nak a hatálya alá, ám a feleket éppúgy kötelezi. A bemutatott helyzetben az előző pontokban ismertetett válaszokra tekintettel azonban erre a megoldásra nincsen szükség.

9. kérdés

Ha az eljárás során értékelt szakembert kapacitást nyújtó szervezet biztosította, a Kbt. 138. § (4) bekezdése alapján a nyertes

ajánlattevőnek kizárólag a szakember lecserélésére van-e lehetősége (az ajánlatkérő hozzájárulásával és csak abban az esetben, ha az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény tekintetében az értékelttel legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra), azonban a kapacitást biztosító szervezet lecserélésére nincs, hiszen erre kizárólag jogutódlás esetén van lehetőség?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a Kbt. 138. § (4) bekezdése alapján valóban csak a szakember személye változhat lecserélés útján. Az értékeléskor figyelembe vett szervezet esetén – a jogutódlás esetén kívül – akkor lehetséges annak mellőzése a teljesítés során, ha az adott munkát maga az ajánlattevő végzi el.

A Kbt. 138. § (4) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az eljárás során az ajánlattevő által bemutatott valamely szervezet vagy szakember bevonásától nem lehet eltekinteni olyan esetben, ha az érintett szerződés sajátos tulajdonságait figyelembe véve az adott személy (szervezet) igénybevétele a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésekor meghatározó körülménynek minősült. Ilyen esetben csak a jogutódlás olyan eseteiben változhat a bevont szervezet, ha az új szervezet az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény – különös tekintettel a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti esetben az értékelt személyi állomány – tekintetében az eljárásban bemutatott szervezet jogutódjának tekinthető. Az értékeléskor meghatározó szakember személye csak az ajánlatkérő hozzájárulásával és abban az esetben változhat, ha az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény tekintetében az értékelttel legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra.”

Amennyiben az ajánlatkérő azt a szakembert kívánja lecserélni, akinek az igénybevétele a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésekor meghatározó körülménynek minősült, akkor ezt módjában áll megtenni, ha az új szakember az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény tekintetében az eredetivel legalább egyenértékű, és az ajánlatkérő ehhez hozzájárult.

A Kbt. 138. § (4) bekezdés második mondata szerint a kapacitásait rendelkezésre bocsátó, értékeléskor figyelembe vett szervezet lecserélése esetén az csak a jogutódlás olyan eseteiben változhat, ha az új szervezet az

értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény – különös tekintettel a Kbt. 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti esetben az értékelt személyi állomány – tekintetében az eljárásban bemutatott szervezet jogutódjának tekinthető. Ez utóbbi rendelkezés azonban csak arra az esetre vonatkozik, ha az ajánlattevő a teljesítésbe eredetileg bevont szervezetet egy másikkal kívánja helyettesíteni. Ettől eltér az az eset, ha az ajánlattevő a bevont szervezetet nem másikra kívánja lecserélni, hanem az adott szervezet által ellátott tevékenységeket maga kívánja elvégezni (azaz saját maga biztosítja az értékelttel legalább egyenértékű vállalat teljesítését).

10. kérdés

Csak abban az esetben kerülhet-e sor a szakember lecserélésére, ha az újonnan bemutatni kívánt szakember is az ajánlatban megjelölt kapacitást biztosító szervezet által kerül bemutatásra?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a szakember akkor is lecserélhető, ha nem a kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezet, hanem maga az ajánlattevő által kerül bemutatásra.

A Kbt. fent idézett 138. § (4) bekezdése nem tartalmaz olyan korlátozást, miszerint az értékeléskor figyelembe vett szakember cseréjére kizárólag akkor kerülhet sor, ha őt egy kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezet vonná be a teljesítésbe. Ebből következően amennyiben az ajánlattevő például egy saját alkalmazásában álló szakembert jelölt meg az ajánlatában, akkor ezt a szakembert szintén a Kbt. 138. § (4) bekezdésében leírt szabályok szerint cserélheti le egy másik szakemberre.

11. kérdés

Egy Kbt. 115. § szerinti, átalánydíjas építési beruházásra irányuló közbeszerzési eljárásban az egyik ajánlattevő az árazott költségvetését hiányosan nyújtotta be. A költségvetésből több teljes fejezet hiányzik, bizonyos fejezeteknek pedig sok tétele hiányzik. A hiányzó részek a költségvetés értékének több, mint a felét teszik ki. A hiányos fejezetek vonatkozásában csak a fejezeti szintű összesített számadat, valamint az egyösszegű ajánlati ár került megadásra az ajánlat részeként.

A Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés hiánypótlása kiterjedhet-e teljes szakágak (feladatnemek) és költség-

vetési fejezetek tételsorainak hiánypótlás keretében történő benyújtására is, különösen, ha a hiánypótlással érintett tételek értéke a becsült érték felét meghaladja?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint ebben az esetben a költségvetés javítása hiánypótlással nem lehetséges, az ilyen ajánlatot érvénytelenné kell nyilvánítani.

A Kbt. 71. § (8) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása:

a) nem járhat a 2. § (1)-(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és

b) annak során az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.”

Az építési beruházásra irányuló közbeszerzési eljárásban benyújtott ajánlat részét képező költségvetés teljes tervfejezete nem valamely egyedileg meghatározható tétel vagy egységár hiányát jelenti, hanem ezeket meghaladó mértékű, az ajánlat egészét érintő általánosabb hiány, ezért a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjába ütközne ennek a pótlása. A Közbeszerzési Döntőbizottság gyakorlata is ezt az elvet követi, lásd például a Közbeszerzési Döntőbizottság D.168/1/2020. számú határozatát.

Ez alapvetően független az adott tervfejezet tényleges értékétől, bár amennyiben a hiánypótlással érintett részek az ellenszolgáltatásból nagyobb hányadot tesznek ki, akkor felmerülhet az, hogy jelentős hibáról van szó, amely szintén kizárhatja a hiánypótlást, ezt azonban az ajánlatkérőnek az adott eset körülményeinek vizsgálatával kell megállapítania.

12. kérdés

Egy in-house szervezet az in-house szerződés teljesítéséhez szükséges, közbeszerzési értékhatárt el nem érő értékben milyen módon vehet igénybe alvállalkozót?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint amennyiben az in-house szervezet által megkötött alvállalkozói szerződés értéke nem éri el a közbeszerzési értékhatárt, akkor a szerződés nem tartozik a Kbt. hatálya alá.

A Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontja szerint a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) és i) pontjának a hatálya alá tartozó – más néven ún. in-house – szervezetek közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek, azaz ajánlatkérőnek minősülnek. Ebből következően a szerződéseikre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint bármelyik másik ajánlatkérő szerződéseire, így az is, hogy a közbeszerzési értékhatárt meghaladó értékű szerződéseikre a Kbt. szabályait kell alkalmazni. A Kbt. 4. § (1) bekezdése szerint:

„A 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió (ideértve a védelmi és biztonsági tárgyú koncessziót is) megkötése érdekében az 5-7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.”

Amennyiben tehát a Kbt. 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárt a szerződés értéke nem éri el, nem kell közbeszerzési eljárást lefolytatni. A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmét arra, hogy az in-house szervezeteknek ugyanúgy, mint más ajánlatkérőknek, a Kbt. 19. § (3) bekezdésében meghatározott, részekre bontás tilalmára vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően kell a beszerzéseik becsült értékét meghatározniuk.

13. kérdés

Az in-house szerződés teljesítésében részt vehet-e és milyen feltételekkel egy másik, az in-house szervezet felett kontrollt gyakorló önkormányzat 100%-os tulajdonában álló szervezet, amelynek az ügyvezetője azonos az in-house szervezetével, egyebekben az in-house kapcsolat feltételei nem teljesülnek?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az in-house szervezet – a közbeszerzési értékhatárt meghaladó mértékben – akkor vonhat be a teljesítésbe egy másik, az in-house szervezet felett kontrollt gyakorló önkormányzat 100%-os tulajdonában álló szervezetet közbeszerzési eljárás nélkül a szerződés teljesítésébe, ha az utóbbi társaság és az ugyanazon tulajdonos (önkormányzat) között is teljesülnek a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pont szerinti feltételek. Egyebekben, az in-house szervezetnek közbeszerzési eljárást kell lefolytatnia a közbeszerzési értékhatárt elérő értékű beszerzése vonatkozásában (lásd a 12. kérdésre adott választ).

A Kbt. 9. § (1) bekezdés h) és i) pontjának az alanyi hatálya szigorú és a kivételi körbe tartozó szerződést kizárólag a kontrollt gyakorló szervezet, valamint az in-house szervezet kötheti meg. Ebből a szempontból irreleváns, hogy a szerződés teljesítésébe az in-house szervezet által bevonni kívánt újabb szervezetnek ki és milyen arányban a tulajdonosa és az ügyvezetője.

A Kbt. 9. § (2) bekezdése alapján az (1) bekezdés h) pontja alkalmazandó abban az esetben is, ha a közbeszerzési szerződést a kontrollált jogi személy ajánlatkérőként eljárva köti meg a felette kontrollt gyakorló ajánlatkérővel vagy az ajánlatkérő által az (1) bekezdés h) pontja szerint kontrollált más jogi személlyel.

Fentiek alapján az in-house szervezet (a kérdésben foglaltak alapján egy Kft.) és az önkormányzat 100%-os tulajdonában álló társaság a Kbt. 9. § (2) bekezdés alapján közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül szerződést köthet – akár közbeszerzési értékhatárt meghaladó értékben is –, amennyiben ezen társaság és az önkormányzat között fennállnak a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) pont szerinti feltételek.

Egyebekben az önkormányzat másik, 100 %-os tulajdonában álló társaság is részt vehet az in-house szervezet (Kft.) által indított közbeszerzési eljárásban, de ebben az esetben ajánlatkérőnek fokozottan figyelnie kell a Kbt. 25. § (1) bekezdésben foglaltak érvényesítésére.

14. kérdés

Az egyik 100%-os önkormányzati tulajdonú cég takarítási szolgáltatást végez egy másik 100%-os önkormányzati tulajdonú cégnel. A 2 önkormányzati cég között a szolgáltatás ellenértékéért pénzmozgás nem történik, azt a közös fenntar-

tó Önkormányzat a 2 cég költségvetése körében kezelte, a takarítási szolgáltatást pedig közfeladatként előírta.

A szolgáltatást igénybe vevő cég és a szolgáltatást nyújtó cég között létrejött-e olyan, közbeszerzési eljárásban referenciaként használható szerződés, amely ugyan tartalmazza a felek szolgáltatással kapcsolatos jogait és kötelezettségeit, igazolja az előírásoknak és a szerződésnek megfelelő teljesítést, azonban abban a szolgáltatásnak nincs ellenértéke, a megrendelő részéről nincs ellenszolgáltatás (függetlenül attól, hogy a referenciakövetelmény az ellenszolgáltatás minimumkövetelményére nem tartalmaz előírást)?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az ilyen szerződés teljesítéséért kiállított referencia – adott esetben – felhasználható közbeszerzési eljárásban az alkalmasság igazolása céljából.

A takarítási szolgáltatás a Kbt. 8. § (4) bekezdése szerint szolgáltatás megrendelésnek minősül.

Ebből következően közbeszerzési eljárások során az alkalmasság vizsgálatakor a referenciák körében a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet] 21. § (3) bekezdésének a) pontja az irányadó, mely szerint:

„Az ajánlattevőnek és a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges műszaki, illetve szakmai alkalmasságának igazolása szolgáltatás megrendelése esetén – figyelemmel annak jellegére, mennyiségére, rendeltetésére, továbbá arra, hogy az alkalmasságot különösen a szakértelemre, hatékonyságra, tapasztalatra és megbízhatóságra tekintettel lehet megítélni – előírható

a) az eljárást megindító felhívás feladásától – nem hirdetménnyel induló eljárásokban megküldésétől – visszafelé számított három év legjelentősebb szolgáltatásainak ismertetésével; az ajánlatkérő köteles a három év teljesítését figyelembe venni, azonban ha a megfelelő szintű verseny biztosítása érdekében szükségesnek ítéli, az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívás feladásától (megküldésétől) visszafelé számított hat évben teljesített szolgáltatásokat is figyelembe veheti, feltéve, hogy ezt az eljárást megindító felhívásban jelezte;”

Ezen alkalmassági feltétel igazolásáról pedig a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése szól:

„(1) A 21. § (1) bekezdés a) pontjának és (3) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Második Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban a következő módon kell igazolni:

a) ha a szerződést kötő másik fél a Kbt. 5. § (1) bekezdés a)-c) és e) pontja szerinti szervezet, illetve nem magyarországi szervezetek esetében olyan szervezet, amely a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján ajánlatkérőnek minősül, az általa kiadott vagy aláírt igazolással;

b) ha a szerződést kötő másik fél az a) pontban foglalthoz képest egyéb szervezet, az általa adott igazolással vagy az ajánlattevő, a részvételre jelentkező, illetve az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet nyilatkozatával.”

A 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 23. §-a az alábbiakat tartalmazza:

„A 21. § (1) bekezdés a) pontjának, valamint (3) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Harmadik Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő, a részvételre jelentkező, illetve az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet nyilatkozatával, vagy a szerződést kötő másik fél által adott igazolással lehet igazolni. A 21. § (2) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Harmadik Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban a 22. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell igazolni.”

A 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 21. § (3) bekezdés a) pontja teljesített szolgáltatásokat említ, a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 22. § (1) bekezdésében és a 23. §-ban pedig a „szerződést kötő másik fél” kifejezés szerepel. Tehát a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet szerint amennyiben a szolgáltatást az ajánlattevő teljesítette egy tőle jogalanyiségében elkülönülő szervezet vagy személy részére, és a referencia egyébként az ajánlatkérő által előírt tartalmi követelményeknek is

megfelelt, akkor azt az ajánlatkérőnek el kell fogadnia. A „szerződést kötő másik fél” fogalmának megfelel az is, ha mind a megrendelő, mind a szolgáltató egyaránt ugyanannak a helyi önkormányzatnak a 100%-os tulajdonában állnak, mivel a polgári jog szabályai szerint nem ugyanannak a nagyobb szervezetnek a szervezeti egységei, hanem egymástól elkülönült jogi személyek, amelyek önálló jogalanyiséggal bírnak.

Sem a Kbt., sem a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet nem korlátozza az alkalmasság igazolásaképpen benyújtani kívánt referenciákat olyan szerződések körére, amelyeket kizárólag egymással tulajdonosi, szervezeti összefonódásban nem álló szervezetek vagy személyek kötnek egymással. A referenciákat a műszaki alkalmasság körében kell benyújtani, tehát annak a vizsgálatát szolgálja, hogy az ajánlattevő műszakilag, fizikailag képes-e a szerződés teljesítésére. Az, hogy a referenciát jelentő szerződést milyen szervezettel, milyen szerződéses konstrukcióval teljesítette, e szempontból nem releváns. Ezzel összefüggésben főszabályként annak sincsen jelentősége, hogy azt milyen ellenszolgáltatás fejében teljesítette, illetve a teljesítésért részesült-e ellenszolgáltatásban egyáltalán, mivel a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 22. § (3a) bekezdése szerint építési beruházásra és szolgáltatás megrendelésre irányuló közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő a referencia igazolásban, illetve nyilatkozatban csak abban az indokolt esetben követelheti meg az ellenszolgáltatás összegének feltüntetését, ha a korábbi teljesítéshez kapcsolódóan nem írható elő olyan mennyiségi meghatározás, amelyre a Kbt. 65. § (5) bekezdésében foglalt százalékos viszonyítás az ajánlatkérői előírás arányosságának megítélésére alkalmazható. Amennyiben az ajánlatkérő nem írt elő ellenszolgáltatási követelményt a referenciában, akkor arra alapozva nem nyilváníthatja érvénytelenné az ajánlatot, hogy a referenciában olyan szerződés teljesítését mutatta be az ajánlattevő, amely nem tartalmazott ellenszolgáltatást.